

Müdürü de Hasan Ali Yüceldir. Yıl da 1933.

Dört yıl sonra Deniz Gedikli Orta Okulu Türkçe Muallimliğine tâyini yapılan Nihal Atsız, orada da rahat durmuyor ve günün birinde mektep müdürü ile kavga etmesi yüzünden mektepten çıkarılıyor. Atsızın kavga etmesine sebep, yine milliyet duygularının galeyana gelmesidir. O zaman, mektebin giriş talimatına göre, talebenin mutlaka Türk olması lâzımmış. Halbuki bazı talebelerin soyu karışıkmiş. Atsız buna itiraz etmiş ve müdürle arası açılınca kevfiyeti bir mektupla Mareşal Fevzi Çakmak'a bildirmiş. Gerçi sonradan müdür tekaüt edilmiş, Türk olmıyan talebeler çıkarılmış ve kendisinin de Kuleli lisesinde vazife alması için bir istida vermesi gerektiği bildirilmiş ama, Nihal Atsızın ağzı herhalde yanmış olacak, bir daha resmi liselerde vazife almamış.

Bunun üzerine Yüce Ülkü ve Boğaziçi hususî liselerinde Edebiyat ve Yurt Bilgisi hocalığı yapmışsa da, 1944 yılında Hasan Ali Yücel'in emriyle okullardaki vazifesine son verilmiş. Sebep de şu: O sıralarda yeniden Orhun dergisini çıkarmakta olan Atsız, derginin 15. ve 16. sayılarında Şükrü Saraçoğluna açık bir mektup yazıp maarifi istilâ eden komünistlerden bahsederek memleketin tehlikede olduğunu söylemiş ve Hasan Ali Yüceli istifaya davet etmiştir. Nihal Atsızın bundan sonra (Arkası 29. sayfada)

Nihal Atsız

Soyadının başta gelmesine taraftardır. Ona göre kendisine, Çiftçioğlu Hüseyin Nihal Atsız, demek lâzımdır. Atsız adını, kadın ismine benzeyen Nihal'den kurtulmak için almıştır.

Yazan: Oğuz Özdeş

Fotoğraflar: Rüçhan ARIKAN

1944 yılının güzel bir Nisan sabahıydı. Birkaç Hukuklu mektep arkadaşım "Nihal Atsız geliyormuş. Karşılamaya gideceğiz. İsteren sen de gel" dediler. Nihal Atsız'ı yalnız ateşli yazılarıyla giyaben tanıyordum. Arkadaşlarım, Nihal Atsız için pek hararetle sözler sarfedince dayanamadım, hep birlikte gittik.

İstasyon, bir bakanın karşılamaından daha kalabalıktı. Çok geçmeden tren geldi ve biraz sonra da gençliğin omuzları üzerinde, güler yüzlü, saçları hafif sol şakağına düşmüş, takriben 37-38 yaşlarında bir adam gözüksü. Yanımdaki arkadaşım "İşte, dedi, Nihal Atsız!".

Aradan iki yıl geçti. Bir gün Atsız la Türkiye Yayınevi'nde karşılaştım. İki yıl içinde hayli şeyler geçirmiş olmasına rağmen hiç değişmemişti. Yine aynı güler yüz, aynı kaşının üzerine düşmüş saçlar...

Dört yıl sonra bugün Türkiye Yayınevi çatısı altında yine onunla karşı karşıyayız. Yine aynı Nihal Atsız!..

Atsız yalnız dış görünüşüyle değil, her şeyi, zihniyeti, düşünceleri ve işleriyle değişmeyen bir karaktere sahiptir. Meselâ Atsız, 1930 yılında 30 lira aslı maaşla Türkiyat Enstitüsüne asistan olarak tâyin edildiği ve aradan 20 yıl geçtiği halde, bugün çalışmakta olduğu Süleymaniye Kütüphanesindeki vazifesinden yine 30 lira aslı maaş alır. Yani yüksek diplomalı

Nihal Atsız'ın hayata atıldığından 20 yıl sonra kazandığı para ayda 156 liradır.

Onun hayatını anlatırsak, buna pek de hayret etmeyeceksiniz. Türkçülük ve milliyetçilik uğruna Nihal Atsız'ın başına gelmiyen kalmamıştır.

1905 yılının 12 Ocak günü İstanbul'da doğan Nihal Atsız ilk tahsilini Kadıköy Sultanisinin ilk kısmında yaptıktan sonra liseye giriyor, fakat tam devreli liseyi bitirmeden Askerî Tıbbiye'ye imtihanla dahil oluyor.

— Babam mesleğimin tâyini tamamen bana bırakmıştı, diyor. Babam da, dedem de bahriye subayı idiler. Ben de asker olmak istiyordum. Gerçi asker olamadım ama, o ruhu hâlâ taşıdığımı zannediyorum. Askerî Tıbbiye'ye girişim doktor olmak için değil, asker olmak içindi. O sıralarda Harbiye mektebi Milli Mücadele dolayısıyla muvakkaten Ankara'ya taşınmıştı.

Üç sene Askerî Tıbbiye'de okuyan Atsız, millet kavgaları yüzünden mektepten çıkarılıyor. Bunun üzerine Edebiyat Fakültesine girerek 1930 yılında bu fakültenin Edebiyat zümresinden mezun oluyor. İki yıl, Türkiyat Enstitüsünde asistanlık yaptıktan sonra, orta ve liselerde okutulan dört ciltlik tarih kitaplarına itirazı yüzünden, bu vazifeden alınarak Malatya Orta Okul Türkçe muallimliğine tâyin ediliyor. Türkçede "Attan inip merkebe binmek" diye bir tâ-

(Başı 12. sayfada)

başından geçenleri kendi ağzından dinliyelim.

— Orhun mecmuasında vatan hainlerinden bahsettiğim için vatan hainlerinden biri olan Sabahattin Ali, aleyhime dava açtı. Dava Ankara'da görüldüğü için oraya gittim. 9 Mayıs'ta neticelenen yargılanmamdan sonra verilen 4 aylık mahkûmiyet tecil edildi. Fakat tam mahkemenin çıkarken, gençlerin nümayiş yapmaları yüzünden tevkif edildim. On beş gün sonra Ankara'dan İstanbul'a sevkettiler. Pen'diğe ininceye kadar bir mevkufa yapılan en insanî muameleyi yaptılar. Fakat ondan sonra, gayri insanî muamele başladı. Emniyet Müdürlüğünde ufaklık hocalara tıkladık. Bütün milliyetçiler tevkif edilmişlerdi. 31 Mayıs günü zevcem de tevkif edilmiş olduğunu görünce yıldırımla vurulmuşa döndüm. Dört yaşında olan oğlum artık Allaha emanet edilmişti. Sorgularımız yapıncaya kadar tüyler ürpertici işkencelere maruz kaldık. Nihayet numaralı Örfi İdare Mahkemesinde 7 ay devam eden duruşmalardan sonra 6,5 seneye mahkûm oldum. Bunun 2,5 senesi, Ankara'da gençliğin yaptığı nümayişleri mektupla zevceme ve bir talebeme bildirmem dolayısıyla veriliyordu. Bu hareketim eskârı umumiye'yi tahrik etmek sayılmıştı. Halbuki radyolar aynı haberleri günde 4 defa tekrarlıyorlardı. Askerî Yarğıtay hakkımızda verilen kararları kökünden bozdu. Bu sefer, 2 numaralı Örfi İdare Mahkemesinde devam eden duruşmalardan sonra hepimiz beraet ettik.

Böylece 1946 yılında serbest bırakılan Nihal Atsız bir müddet Türkiye Yayınevinin Tarih Neşriyatı sekreterliğinde çalışmış, öğretmenlik hakkı ancak dört yıl sonra iade edilmiştir. Fakat şimdi Atsız, öğretmenlik yerine Süleymaniye Kütüphanesinde tasnif işleriyle uğraşiyor...

Nihal Atsız, bugün Maltepe'de karısı ve iki oğlu ile birlikte münzevî bir hayat sürmektedir. Büyük oğlu Yağmur, 10 yaşındadır. Bu yıl ilk mektebi bitirecektir. Küçük oğlu Buğra da henüz dört yaşında bulunmaktadı.

Sabahları 6 da kalkan ve yedide yola revan olup saat 9 da vafzesine yetişen ve akşamları bir yerde takılmazsa ancak 7 de evine dönebilen Atsız, hususî eserleri için çalışmaya vakit bulamadığından daima şikâyetçidir. Başlanmış ve yarıda kalmış birçok eseri vardır. Başlangıçta gayet yavaş çalışır. Fakat gitgide artan bir hızla çalışmasına devam eder. Muntazam değildir. Mesai dışında en büyük zevki, büyük oğlu Yağmur'la meşgul olmaktır. Şimdi ona eski harfleri öğretmektedir.

Türkçülük ve milliyetçilik hakkındaki fikirlerini bize şöyle izah etti.

— Teşkilattan ve baştan mahrum olduğu için Türkçülüğü ve milliyetçiliği zıyan olan bir kuvvet gibi görüyorum. Bu kuvvet, feza'daki elektrik hamulesine benziyor. O kadar muazzam, fakat o kadar tesirsiz. Maamafih, bazı kımlıdanılar var.

Milliyetçilik vadisinde en çok beğendiği şahsiyet olarak ölenlerden birkaç isim saydı. Ali Suavi,

Süleyman Paşa, Ziya Gökalp ve Rıza Nur. Bilhassa milliyetçi karakterinin teşekkülü bakımından Rıza Nur'un "Türk Tarihi" eserinin tesirinde kaldığını söylüyor.

Gençlik hakkında da diyor ki: — Türk milleti, müşterek vasıflı bir topluluk olmak halini kaybettiği için gençlik diye umuma şâmil bir şey söyleyemem. Yeni neslin arasında çok beğenilecek gençler olduğu gibi, hiç beğenilmeyecek gençler de var.

Atsız en beğendiği renk, Türk bayrağı rengi ve en sevdiği söz "Ümit en son terkolan şeydir" cümlesidir. Türk musikisini ve bilhassa marşları da pek seven Atsız, "Eski Arkadaşlar" adlı marşı dilinden hiç düşürmez.

Yarım düzine kadar Türk tarih ve edebiyatına dair ve 8-10 kadar da polemik eseri olan Nihal Atsız, aynı zamanda iyi bir romancıdır. Türkiye Yayınevinin neşrettiği "Bozkurtların Ölümü" ve "Bozkurtlar Diriliyor" adlı romanlarıyla bu sahadaki kudretini gösteren ateşli milliyetperverimimize din hakkında öğullarına nasıl bir telkinde bulunduğunu sordum:

— Öğullarına yalnız Tanrıyı öğrettim, dedi. Fakat onlar daha ileri giderek kendiliklerinden müslüman oldular. Anneleri de fazla bir dinî telkin yapmadığı halde, ikisinde de klâsik müslüman ruhu var. Gençlerdeki dinî inanışları müsbet karşılıyorum. Yalnız, müslümanlıkta bir reforma ihtiyaç olduğu kanaatindeyim.

Sigara içmeyen, kahve kullanmayan, ara sıra dostlarıyla içki içmekten zevk alan, giyim hususunda hiç titiz olmıyan Nihal Atsızın bir hususiyeti daha var ki kayda değer. Atsız pek çok denecek kadar rüya görür. Bakın rüya bahsinde ne diyor.

— Rüyalarımın bir çokları çıkmıştır. Ekseriyetle, istediğim rüyayı da görürüm. Hele bazan o kadar şahane rüyalar görürüm ki beni sarstığı olur.

Nihal Atsız'ı hayatta en çok sevindiren şeyle, ağlatan sebep de yine askerliğe ait. Onu en çok sevindiren hâdise İkinci İnönü Zaferinin kazanılmasıdır. Ağlatan şey de, soğuk bir kış gecesi, Atsızla eşi Maltepede, evlerinde su olmaması ve soğuk günlerde sakalalarının gelmemesi yüzünden ellerinde tenekte ile civar çeşmelerden su almaya giderlerken, karların üzerine oturan Mehmetçikleri yemek yerken görmeleridir. O zaman karı-koca göz yaşlarını tutamamışlar.

Adı, daha ziyade bir kadın ismini andırıldığından, bugün soyadı olarak kullandığı "Atsız" adını, sırf bu isimden kurtulmak için ilk önce mecmualarda kullanmaya başlamış, sonra soyadı kanunu çıkınca teşkil ettirmiş. Konuşurken, kendisine ara sıra "Nihal bey" diye hitap ediyorum. Bahis, isim ve soyadına intikal edince:

— Türk olduğumuz için soyadının başa gelmesi tarafarıyım, dedi. Ben Çiftçioğlu Hüseyin Nihal Atsızım. "Bay Nihal Atsız" değilim.

Ben ise şimdiye kadar belki elli defa "Bay Nihal Atsız" veya "Nihal bey" diye hitap etmişim. Özur dileyerek: "Affedersiniz Çiftçioğlu Hüseyin Nihal Atsız!" diyecektim ama, belki bu kadar uzun ismi söylemesini beceremem diye sustum.

(Başı 22. sayfada)

Genç kız, sual dolu gözlerle adama bakıyordu.

— "Affedersiniz ama, pek anlıyamadım."

David işi kısa kesmek için:

— "Patronum Mr. Norton biraz dinlenmem için, beni, kendi evi olan buraya yolladı. Fakat öyle zannediyorum ki, şirkette kalmam daha iyi olacaktı."

Tam bu sırada, "Teyze, teyze," diye, bağıarak, üç dört tane ufak çocuk, içeri girdi. Çocuklar David'i görür görmez,, genç kızın arkasına saklanarak, merakla onu seyretmeğe başladılar. Bu vaziyet, David'i fena halde sıkıyordu. Ne yapacağını şaşırması bir halde etrafına bakarken, genç kız:

— "Mr. Norton'un, arzuları bizim için bir emirdir ama" diyerek düşünce'li bir tarzda ilâve etti. "Halledilmesi lâzım gelen bir mesele var."

— "Ne gibi?"

— "Yer meselesi. Mevcut olan iki odada, ben ve ablamlar çocukları oturuyoruz. Vakiâ size, çocukların yanında bir yer ayırabiliriz ama, nişanlım çok kıskançtır. Razi olacağını hiç zannetmiyorum. Bilmem ki ne yapsak?"

David bir an için çıkıp gitmeyi düşündü. Tam bu sırada genç kız:

— "Buldum!..." diye haykırdı.

Gözlerinde, çocukça bir sevincin ışıkları vardı.

— "Garajın üstündeki odada yatarsınız. Hem zaten şimdi şoför de yok" diyerek, David'in, cevap vermesine vakit bırakmadan onu elinden tutup bahçeye doğru sürüklemeye başladı. Bu suretle David, garajın üstündeki odaya yerleşmiş oldu.

Ertesi sabah David, biraz hava almak için bahçeye çıkınca, genç kızla karşılaştı. Bir gün evvelkine nazaran, daha derli toplu giyinmişti. 20-21 yaşında filân bir şeydi. Oldukça da güzel. Oldukça değil bir hayli güzel. David böyle düşünüyordu.

Genç kız David'e elini uzatarak:

— "Günaydın Mr. David" dedi.

— "Günaydın Miss.....?"

— "Elizabeth!"

— "Günaydın Miss Elizabeth."

Bir an birbirlerini süzdüler. Sonra genç kız, David'e bahçeyi gezdirmeği teklif edince, David reddetmedi.

Beraberce yürürlerken, genç kız durmadan konuşuyor ve ufak bir keleşbeği bile bahane ederek neşeyle gü-lüyordu. Fıkır, fıkır kaynayan bir neşe ve enerji yuvası. Lâf arasında Mr. Norton'un uzaktan akrabaları olduklarını söyleyerek nişanlısından bahsetti ve onu "Ayı" diye çağırıldığını söyledi.

Elizabeth'in nişanlısı hakkında böyle bir dil kullanmasını David hazmedememişti. Genç kız David'in bu düşüncesini anlayınca:

— "Onu gördüğünüz zaman bana hak vereceksiniz," diyerek, başka mevzulara geçti.

David, sonradan ona, hakikaten, hak vermek zorunda kaldı. Zira nişanlısı, kelimenin tam mânâsile "Ayı" ydı. Sanki, "Ayı" kelimesi, sırf bu adama isim olsun diye icat edilmişti. Hem şekil ve hem de ruh bakımından, hayvandan bir farkı yoktu.

Günler geçtikçe, aralarındaki arkadaşlık gittikçe samimileşiyordu. Gündüzleri, kır gezintileri yapıyorlar, geceleri de civardaki ufak bir gazinoya giderek dans ediyorlardı. Bazan da Elizabeth, David'i bir köşeye sıkıştırarak, ona aşk hakkında bir sürü sualler soruyor, fakat onun cevap veremediğini görünce, cevapları da kendisi veriyor ve en sonra da, David'e "Koca cahil" diyerek, acıip bir şekilde gözlerinin içine bakıyordu.

Gezintilerine, arada sırada "Ayı" da iştirak ediyordu. Fakat, daima ayıca işler yaptığandan, bu gezinti, yahut dans partileri, tatsız bitiyordu. Bu yüzden Elizabeth, elinden geldiği kadar onu atlatmağa çalışıyordu.

David'in dönmesine iki gün kalmıştı. O akşam da geç vakte kadar, gazinoda bir hayli içmiş ve dans etmişlerdi. Elizabeth, içkiden ve biraz da yorgunluktan David'in kolunda evin merdivenlerini çıkarken, ona lüzumundan fazla yaslanıyordu. Genç kızın vücudunun ılık teması ve alkolün tesirile, David, onun geniş yakasından, iğeri baktıktan kendisini alamıyordu.

Elizabeth'in oda kapısının önüne geldikleri zaman, genç kız David'in kolunu bıraktı ve anahtarını çıkarmak için çantasını açmağa çalışırken, sendeledi. David, düşmemesi için, belinden tutunca genç kız, hafifçe ona doğru dönüp, başını arkaya atarak, dudaklarını araladı, David, mâni olamadığı bir hareketle, genç kızın yavaşça kendine çekip, dudaklarını, bu hafifçe aralanmış ateş parçalarının üzerine koydu. Genç kızın kolları David'in, boynuna dolanmıştı.

Ayı gibi bir ses kükredi.

— "Alçaklar!"

David, kızını bırakarak süratle döndü. Ayı, orada merdivenin başında durmuş onlara bakıyordu.

Ayı, tekrar etti:

— "Alçaklar!.. Demek ki bana bunu yaptınız hal. Hiç utanmıyor musunuz?"

David'in boğazına sanki yumruk kadar bir taş sokmuşlardı. Ne sesi çıkıyor ve ne de rahat nefes alabiliyordu.

Elizabeth, onu hafifçe kenara çekerek, Ayının karşısına geçti:

— "Bize bu şekilde hitap etmeğe hakkın yok, anladın mı? İllâki her şeyde Ayılığını ortaya koyacaksınız."

— "Peki ama sizin bu şekilde hareket etmeğe hakkınız var mı?"

— "Hoşuma giden bir şeyi yapmaktan beni hiç kimse menedemez."

— "Nişanlı olmam da mı?"

— "Evet!... Nişanlı olman dahi..."

Ayı, parmağındaki nişan yüzüğünü döşemeye fırlatarak, merdivenlerden aşağı inmeğe başladı. Elizabeth'in attığı yüzük ise ondan daha evvel aşağı inmişti bile.

David ne yapacağını şaşırması bir halde orada öylece duruyordu. Yalnız bildiği bir şey varsa bir anlık zaafı yüzünden, bir yuvayı yıkmış olmasındı. Hayatında ilk defa bir kız öpmüş ve onu da yüzüne gözüne bulaştırmıştı. Muhakkak olan bir şey varsa, o da, bu vaziyeti düzeltmek lâzım geldiği idi. Herhalde, nişanlısından ettiği bu kız, böyle bırakıp gidemezdi. Birdenbire kararını vererek, Elizabeth'in yanına geldi. Konuşmak için ağzını açtı, fakat bir türlü sesi çıkmıyordu. Nihayet ağzından zorla bir "Elizabeth" kelimesini çıkarabilirdi.

Genç kız:

— "Canım" diyerek döndü.

— "Benimle evlenir misin?"

Bu cümle, dünya kurulduğundan beri hiçbir zaman bu kadar beceriksizce söylenmemişti.

Genç kız bir an gözlerini yumdu. Açtığı vakit, David; onlarda çılgın bir neşe ve sevinç gördü.

— "Elbette evlenirim sevgilim. Bütün bu komedileri, sana bu lâfı söyletmek için yaptığımı, hâlâ anlamadın mı? Koca cahil."

Diyerek, David'in boynuna sarıldı.

Yandaki kapı açılarak Elizabeth'in ablası göründü.

— "Şiş!... Elizabeth!.. Yavaş olun biraz. Babanı uyandıracaksın. Mr. Norton geldi. dedi.

